

Läkarförbundet:

Sämre utbildningskvalitet större hot än läkarbrist

Danskarna, Högskoleverket och Socialstyrelsen tycker att Sverige borde ha fler grundutbildningsplatser. Men det tycker inte Läkarförbundet.

Läkarförbundets ordförande Eva Nilsson Bågenholm låter sig inte skrämmas. Hon tror inte på en läkarbrist om 3 600 läkare år 2015.

– Jag tror att vi kommer att ha en relativ balans på läkararbetsmarknaden.

Hon tror snarare på ett läge mittemellan de två scenarierna. Det skulle ändå betyda en brist på omkring 1 500 läkare? Ja, men den obalansen kommer att lösa sig genom ett inflöde från andra länder, framför allt från Norge och Danmark. De norska och danska läkarna kommer att få svårt att få jobb i sina hemländer, tror Eva Nilsson Bågenholm.

– Man kan verkligen fråga sig om de har plats för alla som de utbildar i Danmark.

Hon tror också att Sverige även i fortsättningen kommer att vara intressant för läkare från övriga Europa.

Platserna på grundutbildningen har ökat med 30 procent sedan år 2000 och Läkarförbundet är inte för någon ytterligare ökning.

– Hittills har vi sagt att det är nog. Men vi ska ta en diskussion i Utbildnings- och forskningsdelegationen (UFO) och göra en djupgående analys. Det vi är rädda för är dålig kvalitet på den praktiska delen i utbildningen. Sedan är vi angelägna om att inte få ett överskott. Det är onödigt att ungdomar går en lång och dyr utbildning om de inte får jobb och det är väldigt svårt att beräkna efterfrågan.

Läkarförbundet får rapporter från studenterna om att den praktiska handledningen har blivit sämre. Studenterna

Platserna på grundutbildningen har ökat med 30 procent sedan år 2000 och Läkarförbundets ordförande Eva Nilsson Bågenholm tror inte på en läkarbrist om 3 600 läkare år 2015. »Det är onödigt att ungdomar går en lång och dyr utbildning om de inte får jobb«, säger hon.

Foto: Pressens Bild

är för många, och samtidigt har patienterna blivit färre med de kortare vårdtiderna, enligt Nilsson Bågenholm.

Betyder det då också att de danskutbildade läkarna, som Eva Nilsson Bågenholm hoppas ska komma till Sverige, har en ännu sämre praktisk utbildning?

– Vi har bett UFO titta på

det. Kanske har man lagt tyngdpunkten på den teoretiska delen i Danmark.

Sverige tar in drygt 1 100 nya studenter i år. Enligt Högskoleverket borde den siffran öka till 1 400. Också Socialstyrelsen vill se en utökning. Johan Frisack, utredare på Socialstyrelsen, tror på en läkarbrist på 3 600 läkare år 2015.

– Scenario A är mer troligt

än scenario B om man ser till de senaste årens utveckling, och det betyder att vi tycker att man fortfarande behöver utöka läkarutbildningen. Platserna bör bli fler, men vi säger ingen siffra för det handlar om att tillgodose såväl efterfrågan som utbildningskvaliteten, säger Johan Frisack.

Den senaste utökningen med 30 platser i år och ytterligare 35 platser 2007 kallar han »en spott i havet«.

Alternativen blir att förändra sjukvårdsorganisationen eller importera läkare. Men enligt Frisack kommer Sverige en bit ner på de utomnordiska läkarnas önskelista över länder att arbeta i.

– Att förlita sig på immigration gör Sverige väldigt sårbart, säger Johan Frisack.

När det gäller bristen på specialistutbildningsplatser har Sverige inte samma problem som Danmark. Men problemet kommer att öka.

– Det är oklart hur det kommer att se ut och hur stort problemet blir. Det statistiska underlaget från landstingen är fortfarande för bristfälligt, säger Johan Frisack. •

Allt fler svenskar ett problem i Danmark

Danska vetenskapsministern Helge Sander vill stoppa den växande skaran svenskar på den danska läkarutbildningen. Men nej, det är inte svenskar som är problemet, menar bland andra Danske Lægeforening.

Svenskarna blir allt fler på läkarutbildningen i Danmark. 1995 upptog de en dryg pro-

cent av platserna. I höst är 27 procent av de antagna svenskar. Alldeles för mycket, tycker många i Danmark som oroar sig för en framtida läkarbrist.

Opinionen blev ännu starkare sedan det, enligt svenska Socialstyrelsens undersökning, visade sig att 80 procent av svenskarna vill återvända hem efter utbildningen. Un-

gefär hälften gör också det inom tre år efter examen.

I den danska debatten hävdas också att Sverige borde utbilda sina läkare självt. Danmark tar in 1,7 gånger så många studenter som Sverige i förhållande till sin befolkning.

Trycket har ökat på vetenskapsministern Helge Sander (V). Enligt danska Ugeskrift

for læger, nr 33, vill Helge Sander införa en maxgräns för svenskar på den danska utbildningen. Han skulle gärna se ett kvotavtal med svenskarna. Han sneglar också på Österrike som nyligen beslutat att begränsa antalet tyskar på sin läkarutbildning. Men detta strider mot EU-rätten och den fria rörligheten, och därför vill Helge Sander lyfta upp frågan också på EU-nivå.

I augusti vände sig Helge Sander till utbildningsminister Leif Pagrotsky och en dialog pågår. Wille Birksten, politisk sakkunnig hos Leif Pagrotsky, tror inte på ett kvotavtal.

– Det låter ju väldigt märkligt. Det strider mot hela tanken om fri rörlighet för studenterna.

Wille Birksten tycker att man i stället för att inskränka studenternas möjligheter borde se på vad som orsakar

problemet, som tycks vara att det danska antagningssystemet favoriserar svenskarna. Det är svårare att få toppbetyg i Danmark.

Omräkningen av de svenska betygen har redan skärpts, men det har inte gett önskad effekt, enligt Helge Sander. I ett brev till Läkartidningen meddelar han att Danmark ytterligare ska analysera sina antagningsregler för att neutralisera skillnaderna mellan danska och utländska examina.

Men hur stort problem är egentligen den växande skaran svenska studenter?

Michael Dall, ordförande i Danske Lægeforenings utbildningsutskott, ser inget problem med att de svenska studenterna blivit fler. Danmarks problem är att specialistutbildningsplatserna är alldeles för få för att kunna

säkra en framtida försörjning och det är inget som de svenska studenterna ändrar på.

– I Danmark har vi ingen läkarbrist, vi har specialistläkarbrist, så att så länge vi inte har tillräcklig specialistutbildningskapacitet så får det inga konsekvenser. För 15 år sedan tog vi in för få studenter på läkarutbildningen och det är därför vi har specialistläkarbrist idag, säger Michael Dall.

Han påpekar dessutom att svenskar och norrmän är lika goda att ha som kolleger som danskar.

Och Eva Hammershøy vid danska Sundhedsstyrelsen tvivlar på om de svenska studenterna har så stor betydelse om 17–20 år. »Det enda man kan säga är att det inte påverkar antalet specialitäläkare i positiv riktning, om antalet utländska studerande stiger.

För då stiger risken för utvandring«, säger hon i Ugeskrift nr 33.

Samtliga texter:

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

S och m vill ha fler platser

Socialdemokraterna vill öka läkarutbildningen med ytterligare 37 platser år 2008. Då skulle antalet nyintagna bli knappt 1 200.

År 2005 togs knappt 1 100 studenter in. I år ökade platserna med 30 och för 2007 planeras ytterligare 33 platser, enligt budgetpropositionen för 2006.

För lite, anser moderaterna, som vill bygga ut enligt Högskoleverkets rekommendationer, 1 400 platser, dock »i den takt som kvalitetskraven medger«, enligt debattartikel i Göteborgs-Posten den 4 september. •

annons